

Public Health Emergency Management

การบริหารจัดการ ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข กรมควบคุมโรค

นายแพทย์รุ่งเรือง กิจผาติ
ผู้อำนวยการสำนักโรคติดต่อทั่วไป

โปลิโอสายพันธุ์วัคซีนกลายพันธุ์

**Circulated Vaccine Derived Poliovirus
(cVDPV)**

- อะไรคือ **Vaccine Derived Poliovirus**
- สถานการณ์ในประเทศลาว
- สถานการณ์ในประเทศไทย
- มาตรการป้องกันควบคุม **polio virus importation**

VDPV (vaccine-derived poliovirus)

1. Circulating type (c-VDPV)

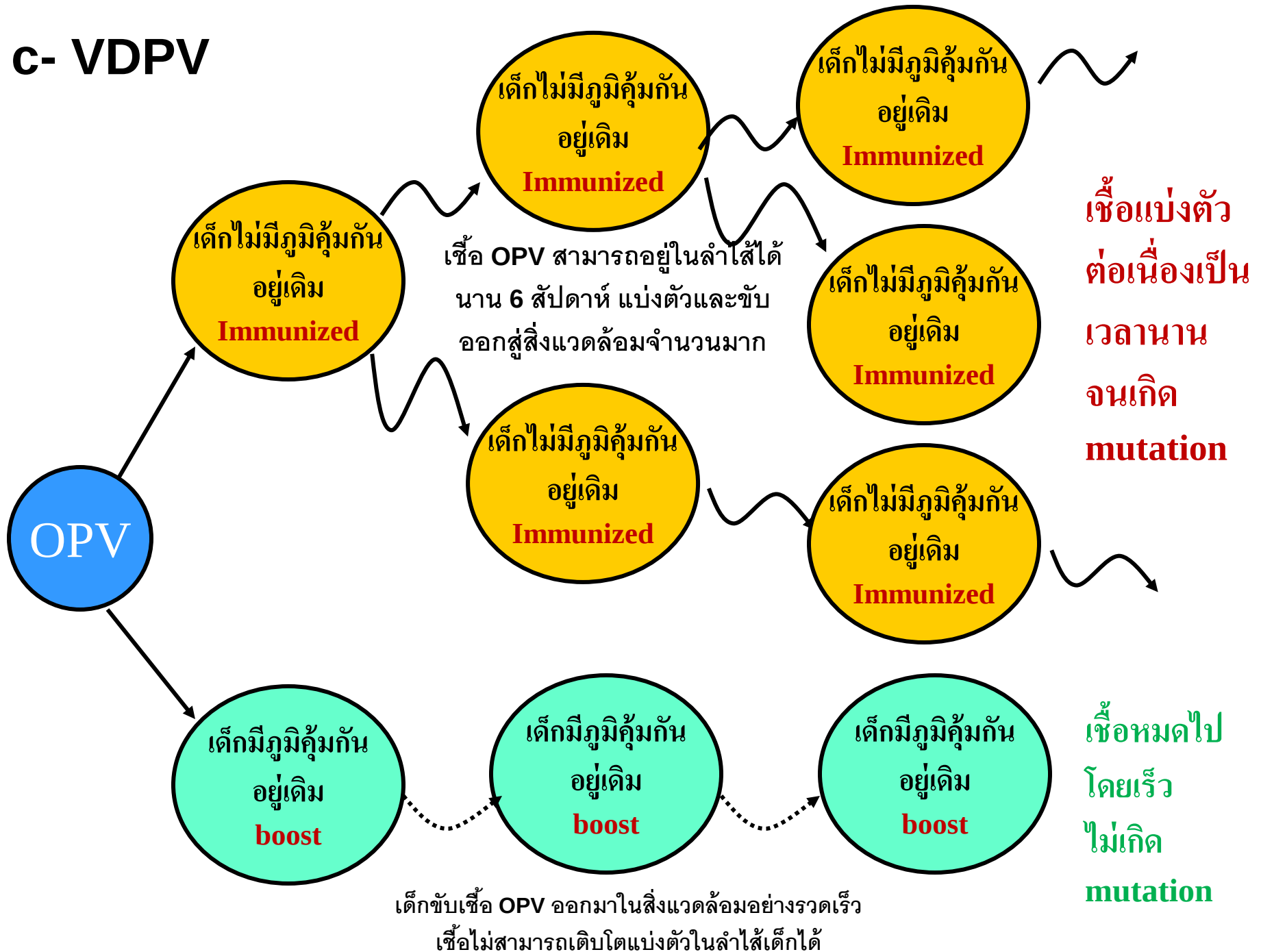
วัคซีนกลายพันธุ์เพิ่มความรุนแรง เนื่องจากมีการแบ่งตัว
อยู่ในกลุ่มคนที่มีระดับภูมิคุ้มกันต่อโรคต่ำเป็นเวลานาน

2. Immune deficiency type (i-VDPV)

วัคซีนกลายพันธุ์เพิ่มความรุนแรง ในคนที่มีภูมิคุ้มกัน
บกพร่อง

3. Ambiguous type (a-VDPV)

c- VDPV

i- VDPV

กรณีประเทศลาว

- ความครอบคลุมวัคซีน OPV ในพื้นที่ต่ำมาก 20-40% ทำให้มี cVDPV
- การตรวจจับไม่รวดเร็วขาดประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการระบาดในวงกว้าง
- การรณรงค์ให้วัคซีนเพื่อควบคุมโรคในช่วงแรก มีความครอบคลุมไม่สูง

สปป.ลาว:

การระบาดของโปลิโอเป็นภาวะสาธารณสุขฉุกเฉินระดับชาติ

วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

- นายกรัฐมนตรีแห่งสปป.ลาวได้ประกาศให้การระบาดของโปลิโอเป็นภาวะสาธารณสุขฉุกเฉินระดับชาติ
- กำหนดมาตรการสำหรับผู้เดินทางเข้าและออกจาก สปป.ลาว ได้แก่
 - (๑) ผู้ที่พักอาศัยอยู่ในสปป.ลาว และมีกำหนดเดินทางไปต่างประเทศในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ วัคซีนโปลิโอล่วงหน้า ๑ เดือนก่อนวันเดินทาง
 - (๒) ผู้เดินทางไป สปป.ลาว ทุกคน ที่มีแผนพำนักระหว่างสปป.ลาวเกินกว่า ๑ เดือน วัคซีนโปลิโอก่อนเดินทาง

สถานการณ์ในประเทศไทย

- ไม่มีโปลิโอมาตั้งแต่ปี 2540
- ครอบคลุมวัคซีน OPV ครั้งที่ 3 ในเด็กโดยทั่วไป > 95%
- การเฝ้าระวังผู้ป่วยอัมพาตเฉียบพลันในเด็ก อยู่ในอัตรา 1-2 ต่อแสนประชากร
- กลุ่มเสี่ยงสำคัญได้แก่ จังหวัดชายแดนใต้ เด็กต่างด้าว เด็กบริเวณตะเข็บชายแดนไทย-พม่า

การประเมินความเสี่ยง

ประเทศไทยมีความเสี่ยงต่อการระบาดของโรคโปลิโอ

1. ประเทศไทยยังมีบางพื้นที่และในประชากรกลุ่มเสี่ยงบางกลุ่มที่มีความครอบคลุมวัคซีนไม่ได้ตามเป้าหมาย
2. ข้อมูลการเฝ้าระวังผู้ป่วย AFP จากสำนักระบาดวิทยา พบว่ายังตกเกณฑ์ในหลายจังหวัด และยังไม่มีระบบการเฝ้าระวังผู้ป่วย AFP ที่เข้ารับการรักษาในภาคเอกชน
3. มีแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทำงานในประเทศไทยจำนวนมาก และการติดตามการได้รับวัคซีนในประชากรกลุ่มนี้ยังทำได้ยากเนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีการเคลื่อนย้ายสูง
4. ประเทศเพื่อนบ้านมีการระบาดของโปลิโอ

สถานการณ์บริเวณจังหวัดชายแดนไทย-ลาว

- ความครอบคลุมวัคซีน OPV ครั้งที่ 3 ในเด็กโดยทั่วไป > 95 %
- การเฝ้าระวังผู้ป่วยอัมพาตเฉียบพลันในเด็ก อยู่ในอัตรา 1-2 ต่อแสนประชากร
- มีเด็กกลุ่มเสี่ยงน้อย

มาตรการที่ดำเนินการแล้ว

- ตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีน และเก็บตกให้ได้ตามเกณฑ์
- เฝ้าระวังการเฝ้าระวัง โดยการค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกใน รพ. ทุกสัปดาห์ ก่อนรายงาน zero report
- เตรียมมาตรการป้องกันในโรงพยาบาล กรณีมีผู้ป่วย AFP import จากลาว

มาตรการป้องกันโรคโปลิโอ

กรณีมีการระบาดระบาค cVDPV ในประเทศเพื่อนบ้าน

1. เร่งรัดความครอบคลุมการได้รับวัคซีนโปลิโอแก่เด็กกลุ่มเป้าหมายให้ได้เกินกว่าร้อยละ 90 ทุกพื้นที่ (หมู่บ้าน/ตำบล/อำเภอ/จังหวัด)
2. เฝ้าระวังผู้ป่วย AFP ให้อย่างน้อย 2 ต่อแสนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี
รายจังหวัด
 เน้น zero reporting ทุกสัปดาห์ โดยตรวจสอบให้แน่ชัดว่าไม่มีผู้ป่วย < 15 ปี ที่มี AFP
3. เตรียมแผนฉุกเฉินพร้อมตอบสนองกรณี import wild / cVDPV เข้ามา

มาตรการเพิ่มเติม

ดำเนินการในกลุ่มผู้เดินทางเข้าออก ไทย-ลาว

- ➡ ผู้เดินทางที่พำนักอยู่ใน สปป. ลาวตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ทุกคนควรได้รับวัคซีนโปลิโอ 1 ครั้ง ก่อนเดินทางเข้ามายังประเทศไทย
- ➡ คนไทยที่จะเดินทางไปพำนักอยู่ใน สปป. ลาวตั้งแต่ 1 เดือน ทุกคนควรได้รับวัคซีนโปลิโอก่อนเดินทาง ดังนี้
 - เด็กอายุ ≤ 15 ปี ควรได้รับวัคซีนโปลิโออย่างน้อย 3 ครั้ง
 - ประชาชนอายุ > 15 ปี ควรได้รับวัคซีนโปลิโอ 1 ครั้ง

ตรวจสอบการรับวัคซีนผู้เดินทางจากลาว
หากไม่เคยรับวัคซีน / ไม่มีเอกสาร
แนะนำให้ไปรับวัคซีนในลาว เมื่อเดินทางกลับไป

ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ท่าอากาศยานดอนเมือง

ด่านท่าลี่ เลย

ด่านบึงกาฬ บึงกาฬ

ด่านสะพานมิตรภาพไทย – ลาว มุกดาหาร

ด่านสะพาน มิตรภาพไทย – ลาว นครพนม

ด่านสะพานมิตรภาพไทย – ลาว หนองคาย

ด่านช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี

ตรวจสอบการรับวัคซีนคนไทยที่จะไปลาวนานกว่า 1 เดือน
≤ 15 ปี ถ้ารับไม่ครบ 3 ครั้ง → หยอดให้ 1 ครั้ง
> 15 ปี หยอด 1 ครั้งทุกคน

บัตรรับรองการได้รับวัคซีนโปลิโอ Certificate of Polio Vaccination

ขอรับรองว่า (ชื่อ-สกุล)....., เกิดวันที่,
This is to certify that (name) Date of birth

เพศ สัญชาติ..... เลขที่บัตรประชาชน.....
Sex Nationality National identification document, if applicable

ที่มีลายมือชื่อดังนี้.....
Whose signature follows

เป็นผู้ที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอเป็นที่เรียบร้อยแล้ว
has been vaccinated against polio.

วัคซีนที่ได้รับ Vaccine	วันที่ได้รับ Date	ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้วัคซีน Signature and professional status of supervising clinician	ตราประทับ Official stamp of administering center
โปลิโอ POLIO			

หมายเหตุ : เด็กอายุ ≤ 15 ปี ควรได้รับวัคซีนโปลิโออย่างน้อย 3 ครั้ง และ ประชาชนอายุ > 15 ปี ควรได้รับวัคซีนโปลิโอ 1 ครั้ง
Children under 15 years old should be vaccinated for polio at least three times, and people should get polio vaccine once.

แบบคัดกรองผู้รับวัคซีนโปลิโอ

ให้เจ้าหน้าที่ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] เพื่อพิจารณาให้วัคซีนโปลิโอแก่ผู้เดินทางเข้า-ออก ระหว่างประเทศไทยและลาว

ข้อมูลผู้เดินทาง

ชื่อ-นามสกุล

อายุ ปี เพศ [] ชาย [] หญิง

โรคประจำตัว.....

ผู้เดินทางมีภาวะเหล่านี้หรือไม่?

1. เป็นผู้ที่มิภูมิคุ้มกันบกพร่องแบบปฐมภูมิ
(severe combined immunodeficiency: SCID, Hypogammaglobulinemia)	[] ใช่ [] ไม่ใช่
2. อยู่ในภาวะที่มีภูมิคุ้มกันต่ำลงจากการได้รับยาบางชนิด
(สเตียรอยด์, ยากดภูมิคุ้มกัน, ยาเคมีบำบัด)	[] ใช่ [] ไม่ใช่
3. เป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งในเม็ดเลือด	[] ใช่ [] ไม่ใช่
4. มีประวัติแพ้รุนแรงต่อยาปฏิชีวนะ streptomycin, neomycin หรือ polymyxin-B	[] ใช่ [] ไม่ใช่
5. กำลังตั้งครรภ์	[] ใช่ [] ไม่ใช่

ชนิดวัคซีนโปลิโอที่ผู้เดินทางได้รับ

[] ชนิดกิน [] ชนิดฉีด

ผู้เดินทางได้รับวัคซีนแล้ว ลงชื่อ.....วันที่...../...../ 2559

การตรวจสอบประวัติและการให้บริการวัคซีนโปลิโอของผู้เดินทางระหว่าง
ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว)
ด้านควบคุมโรค จังหวัด

กลุ่มอายุ	ประวัติการรับวัคซีนโปลิโอ							
	ผู้เดินทางไปยัง สปป. ลาว (ขาออก) (เฉพาะคนไทย)				ผู้เดินทางจาก สปป. ลาว มายังประเทศไทย (ขาเข้า) (ทุกสัญชาติ)			
	ได้รับ อย่างน้อย 3 ครั้ง	ไม่เคยได้รับ/ไม่แน่ใจ/ น้อยกว่า 3 ครั้ง		รวม	ได้รับ อย่างน้อย 3 ครั้ง	ไม่เคยได้รับ/ไม่แน่ใจ/ น้อยกว่า 3 ครั้ง		รวม
		ได้รับวัคซีน ที่ด่าน ควบคุมโรค ในไทย	ปฏิเสธ การรับ วัคซีน			ได้รับจาก สปป.ลาว	ไม่ได้รับ จาก สปป.ลาว	
อายุต่ำกว่า 15 ปี								
อายุ 15 ปีขึ้นไป								

วันที่ เดือน พ.ศ. ๒๕๕๙

ผู้รายงาน

ตำแหน่ง

โทรศัพท์ โทรสาร E-mail

epithailand@yahoo.com

ขอยบคณ

4

ค้ะ/คร์บ

